

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

8. Vtrum per plures formas consecrationis simul possit consecrari eadem materia?
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

sub illis accidentibus statim; actione non interrupta, porrigendis.

Dices: si habens in manu pomum dices mihi, accipe, & comede ex hoc, quia est cibus saluberrimus; & post dicta illa verba, antequam dares illud, extendente me iam manum ad illud accipiendum, conuerteretur in lapidem, vel lignum; non putarem me inuitatum ad eius esum, sed illius potius quod prius habebas, quando dixisti: *comedite ex hoc*. Cum ergo Christus haberet panem in manu, quando dixit: *accipite, & comedite ex hoc*; si, volentibus discipulis accipere, conuersus est in carnem, non putabunt se ad illius esum inuitatos per priora verba, sed illius, quod prius ostenderat.

Respondetur, quidquid sit de antecedenti, negando consequentiam: nam in priori casu non solum mutata fuisset substantia pomi in lapidem, vel lignum, sed etiam accidentia illa, quæ designata fuerant in obliquo ex intentione loquentis per illud *hoc*; sensus enim illorum verborum videtur esse: *comede ex eo, quod dederò tibi sub his accidentibus*; lignum autem, vel lapis non datur iam sub illis accidentibus, sed sub aliis, quæ neque in obliquo fuerant designata per illud *hoc*. At vero in nostro casu accidentia panis manent semper eadem, quæ fuerant designata; ideo licet non maneat eadem substantia, manet tamē, quod designatum est sub illis accidentibus ex intentione loquentis. Quando vero verba verificentur, an in ultimo instanti ipsis intrinseco, vel extrinseco, vel in tempore? quæstio est communis omnibus sacramentis, quam tractauimus supra *disp. 4. de sacramentis*, sect. 7. Videatur, quæ ibi diximus, & applicetur ad verba consecrationis, quæ etiā debent verificari, quod primum vltima syllaba proferatur sufficienter ad faciendum sensum, & significandum.

SECTIO VIII.

Utrum per plures formas consecrationis simul possit consecrari eadem materia?

Dupliciter hoc quæritur potest, primo, an fiat valide; secundo, an fiat etiam licite? De primo non est dubium; quia etiam si verba concurrerent physice, adhuc possent plures formæ concurrere; sicut etiam in naturalibus videmus concurrere aliquando plura agentia, quorum quodlibet secundum se sufficeret ad eundem effectum: sic ergo possent omnia illa verba adunari, & concurrere, attemperando solum concursum. Loquendo tamen de causalitate morali, qualis est hæc, nulla est repugnantia, & quoad hoc quæstio generalis est de omnibus Sacramentis.

Maiores est dubitatio, an fiat licite? Oritur autem difficultas ex consuetudine Ecclesiæ, quæ licet olim non fuerit recepta in omnibus Ecclesiis; nunc tamen stricte præcipitur obseruari in omnibus; ut habetur in nouo Pontificali edito iussu Clementis Octauus, cuius ritum percipit Pontifex obseruari ab omnibus Episcopis. Consuetudo autem est, ut presbyteri, quando ordinantur, consecrent omnes, simul cum Episcopo eandem materiam. Ex alio autem capite videtur hoc ex se illicitum; quia in primis exponunt se taliter consecrantes morali periculo reiterandi verba super materiam consecratam, quod de se est malum; nam quantumcumque curent simul finire verba, non potest, qui aliquis alios præcedat; post quem alij omnes non consecrabit, & per consequens proferent verba super materiam consecratam. Deinde sæpe sæpius continget, aliquem eorum absolueri verba ante Episcopum; & per con-

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

sequens Episcopus, qui est principaliter celebrans, non consecrabit. Rursus ille, qui consecrauit, siue vnus sit, siue plures, non perficit Sacrificium, siquidem solus Episcopus sumit postea vtramque speciem consecratam, non potest autem Sacerdos consecrare, nisi cum animo sumendi materiam consecratam; ergo illa consuetudo de se videtur illicita.

Propter hæc Durandus, & alij relati à Suarez *disp. 57. sect. 4. & à Vasquez disp. 128. cap. 2.* dixerunt, eam consuetudinem esse abolendam. Cæterum hæc censura iam non caret temeritate, cum opponat se non solum consuetudini, sed præcepto Summi Pontificis iubentis eam vbique retineri. Alij ergo censent, illam consuetudinem esse licitam, eo quod Episcopus solus dicat verba animo consecrandi, cæteri autem proferant ea recitatie, & materialiter, & quasi ut discant ab Episcopo; quibus verbis postea celebraturi, & consecraturi sunt, quod in primis probant, quia in Pontificali vetustissimo dicebatur, quod tales Presbyteri dicant omnia cum Episcopo: *sicut si celebrarent*; ergo non celebrant, sed dicunt solum celebrare. Deinde, quia alia sunt verba Canonis, quæ solum dicunt recitatie, qualia sunt alia: *Calicem salutis accipiam, &c. Sanguis Domini nostri Iesu Christi custodiat, &c.* Ergo idem dici potest de verbis consecrationis.

Hæc sententia nullo modo defendi potest, primo, quia in nouo Pontificali sæpe sæpius dicitur, illos Presbyteros celebrare, seu concelebrare cum Pontifice: deinde, quia serio monentur ibi, ut curent omnino simul absolueri verba consecrationis cum Episcopo; quod si ab eis materialiter solum proferrentur, nullum esset periculum in eo, quod proferrentur post Episcopum. Denique, quia in consecratione Episcopi eadem consuetudo seruatur, ut Episcopus denuo consecratus celebret cum Episcopo consecrante, & consecret eandem materiam: imo (teste P. Vasquez vbi supra) in Ecclesia Græca Episcopo celebrante, semper adest alius Presbyter consecrans simul cum Episcopo eandem materiam.

Neque obstant illa verba, *sicut si celebrarent*; tum quia illud *sicut*, non semper denotat improprietatem; tum etiam, quia solum denotant, quod non seorsim celebrant, sed concelebrant. Deinde, quidquid sit, an alia verba dicant tantum recitatie, de verbis tamen consecrationis dubitari non potest, quod dicatur animo consecrandi, ut constat ex supradictis.

Ideo alij dicunt, quod ex omnibus sit vnus minister, & vna forma totalis ex pluribus partialibus; quia licet alij aliis prius absoluant, parum refert, quia non fit conuersio vsque ad omnium prolationem. Quomodo autem hoc fiat, varie explicant: quidam enim dicunt, intentionem singulorum esse non consecrare, donec alij absoluant. Sed contra hoc est, primo, quia non est in potestate proferentis verba sacramentalia supra debitam materiam suspendere eorum effectum aliquo breuissimo tempore; alioquin etiam posset suspendere per horam; quod in aliis etiam Sacramentis regulariter falsissimum est. Secundo, quia sequeretur, quod si Ordinati sint decem, v.g. & iam nouem absoluerint verba, decimus autem postea nolit absolvere, non fiet consecratio; quia omnes alij noluerunt consecrare, donec omnes absoluerent. Consequens autem est absurdissimum.

Dices, intentionem fuisse consecrandi, cum omnes, qui prolaturi erant verba, finirent illa; quare cum dicimus non esset prolaturus, non est expectandus. Sed contra, quia suppono, decimū habuisse intentionem proferendi verba, sed postquam nouem protulerunt, ille mutauit intentionem; peto ergo,

Ii quando

162.

Durandus dixit hanc consuetudinem esse abolendam. Alij dicunt esse licitam quia solus Episcopus consecrat.

163.

Hæc sententia defendi non potest.

164.

165.

Alij dicunt ex omnibus fieri vnum ministrum.

Reijciuntur verba sacramentalia supra debitam materiam.

Secundo.

166.

Instatur.

Respondetur.

quando sit consecratio: non quidem, quando nonus absoluit, quia adhuc erat indifferens decimus ad proferendum etiam: ergo expectandum est, an velit, vel nolit, & per consequens verba aliorum fuerunt consecratiua sub conditione de futura, quod in aliis sacramentis communiter reicitur. Denique impugnatur, quia verba consecrationis instituta sunt à Christo ut significatiua, & assertiua de presenti, ut supra dictum est; si autem singuli nolint consecrare pro nunc, sed pro instanti subsequenti, non proferent verba significatiua de presenti ea significatione, quam habuerunt ex Christi institutione: ergo non proferunt verba consecratiua.

167. Alij ergo dicunt, omnes alios Sacerdotes proferre verba referendo suam intentionem ad instans, quo ea absoluit Episcopus, qui est principaliter celebrans; quam sententiam tribuunt S. Thomæ in *quest.* 82. *art.* 2. licet eam non docuerit expresse. Cæterum reicitur etiam facile ex dictis: quia verba sunt de presenti, nec possunt nisi variata significatione, referri ad aliud instans. Deinde, quia si relatio sufficeret, non esset, cur tantopere curaret Ecclesia, & præciperet, ut omnes eodem momento verba absoluerent. Adde etiam alia inconuenientia, quæ contra sententiam sequentem afferemus.

168. Est itaque alia sententia P. Suarez, P. Egidij *quest.* 82. *artic.* 2. & aliorum, quod illi Sacerdotes debent habere intentionem consecrandi conditionatam, talem scilicet, ut si absoluant verba cum Episcopo, consecrent, quod debent procurare: si vero non absoluant illo instanti, sed prius, vel posterius, non consecrent; hoc enim modo vitantur omnia inconuenientia supra posita. Sed contra hunc modum dicendi facit in primis communis praxis Ecclesiæ, quæ non admonet Ordinatos de tali intentione conditionata non consecrandi si absoluant prius quam Episcopus, sed potius communiter monentur, quod habeant intentionem consecrandi. Deinde quia etiam stante hac intentione, non vitantur omnia inconuenientia supra posita: nam in primis adhuc manet moraliter certum, quod plures inaniter proferent verba sue ante, sue post ultimam prolationem Episcopi; quod autem habeant intentionem conditionatam, parum refert; nam etiam prolatio verborum conditionata supra materiam iam consecratam, est intrinsece mala, & prohibita, ut omnes supponunt. Denique illud inconueniens, quod consecrans non perficiat sacrificium, & sumat vitamque speciem, non vitatur vlla ratione per hanc intentionem conditionatam, ut de se constat.

169. Posset aliter responderi, prolationem ultimi verbi super materiam iam consecratam ab alio; qui prius absoluit illud, non esse intrinsece malam. Quod multis exemplis probari posset; primo, quia prolatio ultimæ syllabæ protrahitur à sacerdote per aliquod tēpus; quare necesse est, quod pars illius prolationis sit post consecratam materiam; quia consecratio fit, ubi primū proferitur quod necessarium est ad significandum: & tamen non est intrinsece mala illa protractio, etiam si scienter fiat, alioquin deberet sacerdos adhibere curam in proferenda illa ultima syllaba quam citissime, & breuissime posset, ne proferret illam super materiam iam consecratam. Secundo qui in Baptismo effundit simul aquam, & proferit verba, si, absolutis verbis, pergat adhuc effundendo aliquid aquæ; non peccat, nec reuocatur, finita ultima syllaba verborum, continere manum, ne cadat ulterius quidquam aquæ super puerum; & tamen illa effusio aquæ vel ablutio, quæ continuatur, fit circa subiectum iam baptizatum. Tertio, qui ordinatur, si post tactum materiæ, & prolatam formam ab Episcopo

copo, iterum statim antequam surgat, tangat materiam ad maiorem securitatem, non videtur peccare mortaliter, licet id ex leuitate animi faciat; & tamen ille contactus materiæ fit ab homine iam ordinato. Quarto, si cantaretur forma, posset more mulico repeti bis, & ter illa ultima dictio *meum*; nam sicut protractio ultimæ syllabæ non destruit sensum loquutionis humanæ, sic repetitio dictionis non destruit sensum in musica, quia ita solent loqui mulici dum cantant: & tamen secunda vice proferretur illud *meum* super materiam iam consecratam, ut constat. Ex his ergo & aliis similibus videtur probari, quod prolatio vnius dictionis super materiam iam consecratam, non sit intrinsece mala: quia tota illa actio per modum vnius sit nomine Christi, & tota per modum totius est valida, nec requiritur, quod singulæ illius partes sint necessariæ ad effectum, sed quod tota sit necessaria, ut constat ex adductis exemplis.

Verum quidquid sit de doctrina illa in casu nostro videtur esse specialis difficultas, aliud enim est, repetere ultimum verbum, & protrahere prolationem ultimæ syllabæ; aliud vero est, proferre ultimum verbum super materiam iam ab alio consecratam. Nam in primo casu, verbum illud, quod repetitur, vel syllaba, quæ protrahitur, non est nouum signum, nec significat aliquid nouum, sed componit, & integrat idem signum cum præcedenti prolatione verborum, & significat idem omnino cum partibus præcedentibus; quare cum tota propositio per modum vnius sit signum practicum verum significans vere ex institutione Christi effectum sacramentalem, non est inconueniens in protractione syllabæ, vel repetitione ultimi verbi in musica. Quod idem dicendum est de continuatione effusionis aquæ in Baptismo, vel contractu secundo materiæ in Ordine: nam etiam non sunt signa distincta, sed integrant vnum signum sacramentale cum præcedentibus, cum quibus faciunt vnum signum verum, licet non necessarium secundum omnes partes. At vero in secundo casu verbum illud prolatum post consecratam materiam ab alio non integrat vnum signum practicum verum cum verbis præcedentibus eiusdem sacerdotis; nam toto propositio, & omnia verba prolata ab illo sacerdote non sunt aliquid operata, nec consecratio facta est ex vi illorum: non sunt ergo signum practicum verum, atque ideo ultimum illud verbum illicite proferretur, quia componit, & perficit signum practicum falsum cum intentione proferendi illud in persona Christi, quæ indecentia reddit illicitam secundam consecrationem materiæ iam consecratæ. Sicut etiam propter eandem rationem illicita erit secunda effusio aquæ cum secunda prolatione formæ Baptismi super aliquem iam semel baptizatum, quia ponitur signum totale practicum falsum, cum intentione operandi, & ponendi illud nomen Christi. In primo autem casu non ponitur signum falsum, sed additur signo vero iam posito pars aliqua illius non necessaria, sed tamen pars signi veri, & integrans cum partibus præcedentibus signum practicum verum: sicut & quando ipsemet Christus consecrauit, non fuit necessaria tota prolatio illius ultimæ syllabæ, & tamen absque inconuenienti addita fuit illa protractio syllabæ non necessaria, quia illa non significabat aliquid nouum, sed simul cum partibus præcedentibus significabat idem, quod quidem vere poterat significare.

Dices, sacramentum est signum practicum gratiæ: sed illa dictio, quæ repetetur, aut protractio syllabæ, non causat effectum, quem iam inuenit positum; atque ideo nullo modo est signum practicum: ergo nec potest componere sacramentum, aut esse

168.
Sententia
Suarez.

Impugnatur
hic dicendi
modus.

169.
Aliiter posset
responderi &
probari multis
exemplis.

esse pars illius, non enim potest secundum illam partem esse sacramentum, cum secundum illam partem non sit practicum. Respondetur, adhuc, ut aliqua sit pars sacramenti, non requiri necessario, quod illa pars operetur, sufficit enim, quod illa componat cum aliis signum in ratione signi sensibilis, quod signum operetur effectum, licet non operetur secundum omnes, & singulas suas partes: iam enim erit verum dicere de illo toto, quod sit signum sensibile practicum, cum omnes partes componant illud totum in ratione signi sensibilis operativi. Imo retorquetur argumentum: sacramentum est signum sensibile practicum; ergo omnia, quæ componunt in ratione talis, sunt partes sacramenti, sed vltima syllaba protracto componit illam syllabam saltem in ratione signi sensibilis, & facit vnum signum sensibile cum partibus præcedentibus; ergo licet non componat in ratione practici, componit in ratione Sacramenti: sicut quod componit hominem in ratione animalis, est vera pars hominis, licet non componat illam, ut rationalis est.

172.
Explicatur
nostra sen-
tentia.

lis ego, & aliis explicationibus omiffis, quibus
Doctores variegati conantur tueri, & defendere ad om-
ni specie fallacii prædictam consuetudinem, quas
ex fupradictis facile poteris impugnare; dicendum
videtur, omnes habere intentionem faltem condi-
tionatam consecrandi, & non recitandi solum ma-
terialiter illa verba, vt constat ex fupradictis. Ne-
que obstat primum inconueniens, quod plures pro-
ferant vltimum verbum iuber materiam consecra-
tam: quia licet hoc in communi verum fit, & mor-
taliter certum, quod non omnes absoluent simul, &
quod aliqui proferent fupra materiam consecratam;
nemini tamen in particulari, quando proferit vlti-
mam syllabam, constat moraliter certo, quod iam
illa materia consecrata fit; imo omnes conantur si-
mul proferre, & momentur fedulo, quod id curent,
quare finguli, quando proferunt, possunt serio in-
tendere consecrare, cum sit illa ad minus materia
dubia. Vnde intolerabilis videtur incuria aliquo-
rum, qui iubent Ordinatos expectare, vt Episcopus
non solum incipiat, sed absoluat prius singula ver-
ba: hoc enim expresse est contra mentem Pontifi-
cis, qui sane non debuit providere, quod nemo in
communi proferat verba consecrationis fupra ma-
teriam consecratam; satis est prouidisse, quod ne-
mo in particulari id faciat, sciens, esse iam consecra-
tam: malitia enim reiterationis formæ super ma-
teriam consecratam stat in eo, quod proferantur ver-
ba Sacramentalia sine vlla spe sui effectus, & cum
intentione effectus impossibilis; in nostro autem
casu nemo proferit verba sine aliqua spe consecran-
di, nec Episcopus iubet aliquem proferre, de quo non
possit habere aliquam spem, quod consecrabit, &
per quem non possit intendi ille effectus; ergo ex
hoc capite non est aliquod inconueniens; ratione
cuius vitanda fit illa cæramonia, præsertim cum per
illam intendat Ecclesia repræsentare mysteria con-
dũcentia ad cultum huius Sacramenti, vt pote æqua-
litate potestatis cum Episcopo, quam habent Sa-
cerdotes ex ordinatione sua ad consecrandum, sicut
in signum etiam potestatis acceptæ iubentur Dia-
conus, & Subdiaconus, cum ordinantur, ministrare
Episcopo in altari: item ad repræsentandam cœ-
nam Domini cum discipulis, & alia mysteria, quæ
licet nos lateant, non tamen lateuerunt Apostolos,
a quibus forsan descendit hæc consuetudo.

173.
Necque etiam

Neque etiam obstat secundum inconueniens,
quod ille, qui consecrat, non perficit Sacrificium,
nec sumit vtramque speciem, quia in primis non est
certum, non posse de iure Diuino fieri consecratio-

nem, quin sequatur sumptio à Sacerdote. Deinde, licet consecratio etiam de iure Diuino dicat habitudinem ad sumptionem, est tamen satis probabile, quod, secluso precepto Ecclesiastico, sufficeret sequi sumptionem ab alio Sacerdote, licet ipse consecrans non communicaret, vt indicat Suarez *disp. 75. sect. 5. in fine*, & cum aliis docet Hieronymus *l. 1. par. Methodi cap. 11. §. 11*. Ratio autem est, quia licet inceptum Sacrificium debeat omnino perfici, & ideo fi Sacerdos post consecrationem moriatur, substitui debeat alius, qui perficiat Sacrificium: cæterum quod sumptio Eucharistiæ (in qua perficiatur Sacrificium) fiat non ab ipso consecrante, sed ab alio, non videtur adeo indecens, vt, secluso Ecclesiastico, non liceret; sicut è contra, non est illicitum offerre sine consecratione, vt in feria 6. Hebdomadæ sanctæ: tunc enim Sacerdos offert, quod non consecrauit, sed quod alius consecrauerat præcedente die. Cæterum licet ex natura rei hoc liceret, materiam tamen Ecclesia frigidè prohibuit Sacerdotem consecrare, quin eo ipso sumat vtramque speciem, tum ad vitandum periculum, ne aliquando maneat consecratio sine perfectione Sacrificij sequuta (quod forsitan prohibetur iure Diuino) quod periculum nulla ratione melius vitatur, quam obligando ipsum Sacerdotem fumerè statim quod consecrauit, alioquin si seruaretur sumendum ab alio Sacerdote, prius forsitan corrumperentur species vini, quam fumerentur; tum etiam vt melius, & exactius Sacerdos imitetur factum Christi, qui simul consecrauit, & sumpsit hoc Sacramentum.

Supposito ergo, quod hoc præceptum non sit Di-
uinum, sed solum Ecclesiæ volentis Sacerdotem, qui
consecrat, sumere ex consecratis; consequens est,
quod eadem Ecclesiæ potuerit in ea obligatione
dispensare, sicut etiam in die Parasceues dispensauit
in præcepto non celebrandi sine consecratione: &
olim, teste Innocentio, erat etiam confuetudo, quod,
celebrante Papa, omnes Presbyteri Cardinales con-
secrarent simul cum illo, licet non omnes commu-
nicarent; ex quo fit, prædictam confuetudinem,
qua Ordinati in die Ordinationis celebrant cum
Episcopo sine sumptione sanguinis, ex nullo capite
manere malam; si tamen debite fiat, & omnes illi
curent, quoad fieri possit, absolute verba simul,
provt Ecclesiæ iubet, & ab Episcopo debent de hoc
serio admoneri.

Dices; si illi Sacerdotes consecrant sine sumptione, ergo vere ipsi non sacrificant, sed solus Episcopus; siquidem supponimus summptionem esse vel totam, vel partem actionis sacrificandi; ergo ipsi non celebrant. Quomodo ergo dicitur in Pontificali, quod illi omnes celebrant cum Episcopo? Respondendo, illos vere celebrare, tum quia consecratio, licet non sit oblatio integra, & completa, est tamen oblatio simpliciter, tum etiam quia non solum consecrant, sed etiam tenentur fumere corpus Domini, licet non sumant sanguinem illa autem communio, licet aliquibus videatur esse communio quasi laica, mihi tamen est valde verisimile, esse communionem Sacerdotalem, & per quam offerunt partialiter Sacrificium: nam si Sacerdotes illi accederent vt Laici ad illam communionem, non esset discrimen inter ipsos, & reliquos Ordinatos Diaconos, Subdiaconos, &c. Est autem discrimen in modo communicandi; nam ideo iubet Ecclesia reliquos ante communionem recitare Confessionem generalem. Presbyteros vero non recitare illam, & addit, *quia ipsi celebrant Pontifici*; quasi dicat, reliqui accedunt ad communionem Laicam, in qua pramittitur solet confessio generalis, at vero Presbyteri tunc

li 2 communi

Li 2 commun

Suaréz,

Llamas.
Ratio est.

174.
c supposito
tar illud
conueniens.

175.
Inflabis.

Respondeo.

In quo Ecclesia dispensat cum illis Sacerdotibus.

communicant ut Presbyteri, & ut celebrantes; celebrans autem solum dicit confessionem in principio Missæ; & ideo etiam Episcopus in Pontificali iubetur consecrare tot hostias, quot sunt Ordinati, ut scilicet communio fiat ex consecratis ab ipsis Sacerdotibus offerentibus sacrificium. Ex quo infero, Ecclesiam non dispensare cum illis Sacerdotibus, quoad consecrationem sine sumptione, sed quoad sumptionem sanguinis; quod forsitan fit ad denotandum inferioritatem, quam adhuc habent respectu Episcopi: nam licet Episcopus consecratus sumat utramque speciem cum consecrante, eo quod æqualis est iam illi in Episcopatu, Sacerdos tamen non sumit utramque speciem cum Episcopo, quia adhuc manet inferior Episcopo; debet tamen sumere unam speciem; nec existimo, posse illam communionem omitti à Sacerdote etiam ex dispensatione Episcopi; tum quia illa sumptio pertinet ad completum sacrificij, quod offerre illos Sacerdotes sæpe dicitur in Canone, & aliis orationibus, tum etiam, quia præceptum non consecrandi sine sumptione non potest dispensari nisi ab Ecclesia, quæ in prædicto casu solum dispensavit, quoad sumptionem sanguinis.

DISPUTATIO XII.

De effectibus Eucharistiæ.

SECTIO I. *Verum Sacramentum Eucharistiæ conferat primam gratiam.*

SECTIO II. *Quando conferat Eucharistiæ gratiam sanctificantem?*

SECTIO III. *Verum utraque species Eucharistiæ conferat maiorem gratiam, quam singula seorsim.*

SECTIO IV. *De aliis effectibus spiritualibus Sacramenti Eucharistiæ.*

SECTIO V. *De effectibus, quos Eucharistiæ operatur circa Corpus.*

EFFECTVS Eucharistiæ alij possunt intelligi circa animam, alij circa ipsum corpus, de utriusque breuiter agemus, prius de iis, qui sunt circa animam.

SECTIO I.

Verum Sacramentum Eucharistiæ conferat primam gratiam.

I. Supponimus hoc sacramentum conferre gratiam.

Difficultas est lib. 4. de Eucharistiâ, Valentia, & aliis. Difficultas de prima gratia.

In quo Catholicis conveniant.

Supponimus, hoc sacramentum conferre gratiam sanctificantem ex opere operato, quod omnibus Sacramentis nouæ legis commune est; & de Eucharistiâ probatur late ex Scriptura, Conciliis, & Patribus aduersus Hæreticos à nostris Recentioribus in præsentem, præsertim Suarez & Vasquez, Bellarmino est, an non solum conferat augmentum gratiæ, sed etiam aliquando primam gratiam, per quam expellitur peccatum lethale. Et ut certa ab incertis separemus, conveniunt Doctores Catholici in eo, quod hoc sacramentum non sit per se institutum ad remissionem peccati mortalis; quod ex eo facile constat, quia sacramentum non instituitur per se ad illum effectum, quem per se supponit semper productum: Eucharistiâ autem per se loquendo supponit primam gratiam in subiecto: nam cibus de se ordinatur ad augendam, non ad generan-

dam vitam; ergo supponit omnino vitam animæ. Hoc idem ex Tridentino, & aliis rationibus probant bene Suarez in præsentem *disput.* 63. *sect.* 1. & Vasquez *disput.* 205. *cap.* 1. Restat ergo dubitatio, Vnde an saltem per accidens Eucharistiâ conferat aliquando primam gratiam.

Prima sententia affirmat in casu, quo quis inculpabiliter accedat ad Eucharistiâ, vel quia ignorat inculpabiliter statum peccati, quem habet, vel quia existimat, se rite fuisse absolutum, cum non fuerit: tunc enim virtute sacramenti remittitur peccatum. Hanc tenent plures Thomistæ, & alij, quos refert, & sequitur Suarez ubi supra conclusione tertia. Cæterum auctores huius sententiæ rursus diuiduntur: nam quidam censent, ad hunc effectum non esse necessariam etiam attritionem, sed sufficere bonam fidem, & inculpabilem accessum ad Eucharistiâ; alij dicunt, requiri attritionem supernaturalem, quæ vel existimetur contritio, vel inculpabiliter putetur sufficiens dispositio ad Eucharistiâ. Sic docent Recentiores, & videtur favere S. Thomas *art.* 3. *in corpore*, & in aliis locis.

Secunda sententia negat in vniuersum Eucharistiâ, causare per se, vel per accidens primam gratiam in aliquo casu. Hanc tenent Bonaventura, Gabriel, Gerlon, Alexander & alij, quos refert & sequitur Vasquez ubi supra *cap.* 4. & 5. imo videtur esse etiam de mente S. Thomæ, ut postea videbimus: & licet aliqui nimis acriter inuehantur in hanc sententiam, dicentes oppositam esse omnino certam, & indubitatam, falluntur tamen; nam tota hæc controuersia non excedit terminos opinionis probabilis; & quidem inter illas hæc posterior videtur probabilior, & magis consona doctrinæ, quæ de hoc Sacramento in Ecclesia communiter tradita est; imo videtur expressa in Catechismo Pij Quinti, ubi dicitur de effectibus Eucharistiæ agitur, sic dicitur. Verum quod dicitur Eucharistiâ gratiam tribui, pastoris adinueniant oportet, ita intelligendum non esse perinde ac necesse non sit, ut qui re ipsa hoc sacramentum utiliter percipit, gratiam antea adeptus fuerit. Constat enim quemadmodum mortuus corporibus naturale alimentum nihil prodest; ita etiam animæ, quæ spiritum non vinit, sacramenta non prodest, ac propterea panis, & vini species habent, ut significetur, non quidem reuocanda ad vitam animæ, sed in vitam conferenda causa instituta esse. Hæc ibi, ubi obiter prima ratio insinuat satis efficax pro hac sententia.

Probatur ergo primo, quia hoc sacramentum ex sua institutione est sacramentum viuorum; ideo enim institutum fuit per modum, ut indicaretur eius effectus, qui non melius quam ex institutione colliguntur. Ideo namque in Florentino dicitur, hoc sacramentum eos omnes effectus causare in suscipiente, quos cibus naturalis causare solet: cibus autem numquam datur ad generandam, sed ad conservandam vel augendam substantiam animalis; ergo nec Eucharistiâ habuit talem virtutem: quare sicut cibus non operatur mortuo applicatus, sic nec Eucharistiâ, nisi præsupponatur vita spiritualis. Hoc idem argumentum sumi potest ex significatione: sacramenta enim eos solum effectus habent, quos significant; Eucharistiâ autem nullo modo significat gratiam primam, sed gratiam nutritionis & augmenti, ergo hanc solum causat, & non illam.

Secundo probatur ratione etiam insinuat in verbis relatis Catechismi: quia scilicet Eucharistiâ ex sua institutione, & per se non habet conferre primam gratiam, ut admittunt aduersarij; ergo in nullo casu etiam per accidens potest hoc habere. Consequentia probatur, quia sacramenta ex opere operato